

УДРУЖЕЊЕ ГЕОДЕТСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА СРБИЈЕ

УГОС "ГЕОУДРУЖЕЊЕ"

На основу члана 17. ст.3 тачка ф) Статута Удружења геодетских организација Србије, Управни одбор УГОС "Геоудружења" предлаже Скупштини УГОС "Геоудружења" на усвајање

КОДЕКС

ПРОФЕСИОНАЛНЕ ЕТИКЕ

УДРУЖЕЊА ГЕОДЕТСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА СРБИЈЕ

I. УВОДНА ПРАВИЛА

1. ПРАВИЛА О КОДЕКСУ

Кодекс професионалне етике Геодета (у даљем тексту: Кодекс) је скуп правила о дужностима и правима Геодета, заснованих на посебној врсти и високом степену њихове професионалне и моралне одговорности.

Кодекс се односи на геодетске организације које су чланови УГОС "Геоудружења", као и на геодетске стручњаке (у даљем тексту: Геодета) који су запослени у наведеним организацијама на територији Републике Србије.

Непознавање Статута и Кодекса, чланове УГОС "Геоудружења" не оправдава.

Када геодетску делатност обавља у иностранству Геодета треба да уважава и међународна начела етике и начела етике земље у којој делује.

УГОС "Геоудружење" надзире поштовање Кодекса, прописује да ли повреда Кодекса има за последицу дисциплинску одговорност Геодета и утврђује и санкционише такву одговорност.

II. ОПШТА ПРАВИЛА

1. ОСНОВИ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ЕТИКЕ И ОДГОВОРНОСТИ

Посебан садржај професионалне етике и високи степен професионалне одговорности Геодета засновани су на претпоставкама:

- да је геодетска делатност слободна професија и занимање у оквиру јавног поретка;
- да је геодезија као научна дисциплина од изузетног значаја за државни поредак;
- да Геодета остварује и штити интересе клијента, али и служи интересима државе и да је обавезан да својим професионалним и другим јавним деловањем и личним примером доприноси друштву заснованом на поштовању закона и угледу државе Србије;
- да независно, стручно, савесно и самостално обављање геодетске делатности представља једну од основних гаранција у остваривању, заштити и унапређењу људских права и слобода;
- да од начина рада и понашања сваког Геодете понаособ, зависи значај и углед геодетске делатности у целини.

Геодета у сваком тренутку треба да буде свестан своје одговорности и да са њом усклади своје поступке.

Геодета је одговоран за рад који је извршио из своје професионалне делатности.

2. НЕЗАВИСНОСТ И САМОСТАЛНОСТ

Геодета је дужан да чува независност геодетске професије и да у свом професионалном раду и одлучивању поступа слободно, самостално и у сагласности са сопственим уверењима, не подлежући притисцима, претњама, утицајима и уплитању, ма са чије стране долазили, и не поводећи се за другим интересима и ауторитетима, осим интереса клијента и ауторитета струке, Устава, Закона и овог Кодекса.

Геодета не сме да прихвати послове који би га ставили у подређен положај, довели до некритичког извршавања професионалног рада или његов рад условљавали таквом врстом обавеза или погодности које би угрозиле његову независност и самосталност.

3. СТРУЧНОСТ

Геодета је дужан да у раду поступа стручно, са знањем за које је квалификован.

Геодета треба да прати прописе, стручну праксу и стручну литературу и да обнавља, усавршава и проширује своје стручно и опште образовање.

Геодета треба да прати стално сва техничка побољшања и развој у свом подручју рада, тако што ће их на одговарајући начин примењивати у свом интелектуалном раду.

4. САВЕСНОСТ

Геодета је дужан да своју професију обавља савесно, брижљиво, одлучно, благовремено, са искреношћу према клијенту, уз пуну посвећеност и уз употребу свих својих знања и способности и свих правно допуштених и оправданих средстава.

У обављању геодетске професије не треба да долазе до изражаја политичка, верска и друга убеђења, нити страначка припадност.

Послове за чије су обављање овлашћени само Геодете са посебном лиценцом, Геодета не сме да поверава лицу које ту лиценцу не поседује.

5. ПРОФЕСИОНАЛНИ УГЛЕД

При обављању геодетске професије, у другим јавним активностима и у приватном животу, када је овај доступан увиду и оцени јавности, Геодета је дужан да чува углед геодетске делатности и сопствени углед.

Сматраће се да члан УГОС "Геоудружења" и геодетска организација која жели да постане члан, нису достојни поверења за пријем у чланство, уколико јавно нарушавају или су нарушавали углед геодетске делатности.

Геодета треба да се, у складу са својим могућностима, укључи у расправе о Законима и другим прописима који су у припреми, а који регулишу геодетску делатност и да у оправданим случајевима предлаже њихова побољшања и оспорава њихову уставност и законитост.

Геодета, у начелу, треба да се залаже да послови професионалног пружања услуга из геодетске делатности буду поверени **само Геодетама**.

Сваки случај непрофесионалног рада геодетске организације која је члан УГОС "Геоудружења", као и друге случајеве нестручног или незаконитог рада, у који се лично уверио или располаже веродостојним доказима, Геодета је дужан да пријави УГОС "Геоудружењу".

Сматраће се да геодетска организација члан УГОС "Геоудружења" и геодетска организација које жели да постане члан, нису достојни поверења за пријем у чланство, уколико се залажу или су се залагали против основних начела и интереса приватне геодетске делатности и геодетске делатност у целини.

6. ПОСТУПАЊЕ У СТРУЦИ

Геодету у принципу треба да препоручују знање које је показао, успех који је остварио и углед и поверење које је стекао својим радом и понашањем.

Геодета не сме да нуди своје услуге нити да стиче клијенте на нечастан или недопуштен начин.

Сматраће се да Геодета нуди своје услуге и стиче клијенте на нечастан или недопуштен начин, нарочито када:

- своје услуге нуди на било који начин, по ценама које су ниже од прописаних.
- организује или користи услуге посредника којима обећава или даје награду, за узврат им обећава или чини друге услуге и погодности, или са њима договара деобу награде за свој рад.
- обећава успех, даје нереалне процене или доводи клијента у заблуду у погледу могућности везано за геодетски стручни рад.
- Обећава или наговештава коришћење веза и сопствених или туђих непрофесионалних утицаја, као и утицаја које може да оствари захваљујући свом претходном запослењу, или претходном или постојећем политичком, друштвеном или пословном ангажману.
- подстиче или не оспорава уверење клијента у ефикасност корупције и предлаже или наговештава сопствено посредовање у томе.
- омаловажава друге Геодете.
- ступа у контакт са клијентима других Геодета и наводи их да њему повере посао или преузима клијенте других Геодета на начин супротан Кодексу.
- јавно означава рад у дане одмора и празника или ван уобичајеног радног времена.
- прима за хонорарне сараднике лица запослена у Републичком геодетском заводу и осталим органима државне управе Републике србије.
- на сензационалистички или самохвалисав начин представља своје способности.

Геодета не сме ни посредно ни непосредно да се бави пословима који би угрозили његову независност и нашкодили значају и угледу геодетске струке.

Бављење Геодета дозвољеним делатностима подразумева и право да учествује у управљању или руковођењу одговарајућим струковним удружењима и друштвима.

Руководећи положај Геодете у политичкој странци није спојив са његовим истовременим руководећим положајем у УГОС "Геодружењу.

Није у супротности са Кодексом ако је Геодета члан, руководилац или члан руководећег тима у експертским, радним и другим стручним телима владиног или невладиног сектора, у хуманитарним организацијама, невладиним организацијама и сличним организацијама, друштвима и удружењима.

III. ПОСЕБНА ПРАВИЛА

1. ГЕОДЕТА И КЛИЈЕНТ

Основу за изградњу односа на бази поверења између извођача и наручиоца посла чине дискреција и тајност.

Супротно је правилима Кодекса када Геодета:

- прима нове клијенте или предмете у мери која угрожава испуњење његових обавеза према постојећим клијентима и према предметима који су у току;
- предлагањем сувишних радњи повећава трошкове клијенту;
- злоупотребом поверења које му указује клијент и без његове сагласности осим у одговарајућим и дефинисаним ситуацијама, не поштује поверљивост информација добијених током обављања посла.

2. ГЕОДЕТА И САРАДНИК-ПРИПРАВНИК

У интересу геодетске струке је обука геодетских техничара и геодетских приправника.

Геодета је дужан да сараднику који је запослен у његовој организацији пренесе сва знања и искуства и посвети пуну пажњу његовој обуци, усмеравајући његов рад.

Геодета је дужан да сарадника који је запослен у његовој организацији упуту на упознавање Статута и Кодекса "УГОС "Геодружења".

4. ПЕЧАТ ГЕОДЕТСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Геодета је овлашћен и дужан да печат своје геодетске организације или његов лични печат као Геодете са лиценцом употребљава само за сопствену делатност.

Супротно је правилима Кодекса када Геодета:

- писмено и скице који су резултат његовог рада не овери печатом своје геодетске организације;
- уз печат своје геодетске организације не стави свој потпис, параф или факсимил, или не обезбеди да потпис или параф, са његовим одобрењем стави радник запослен у његовој организацији;
- печат своје организације даје другоме на самосталну употребу, или печат туђе организације користи за своје потребе;
- печат своје организације држи без надзора на месту доступном лицима која нису овлашћена за употребу печата;
- дозвољава свом раднику да печат геодетске организације користи без његовог знања и одобрења и без одговарајуће контроле писмена, скица и исправа на којима је печат отиснут.

5. НАГРАДА И НАКНАДА ТРОШКОВА

Награду и накнаду трошкова за свој рад Геодета обрачунава и наплаћује у новцу, у складу са важећим ценовником донетим у складу са Законом.

Супротно је правилима Кодекса када Геодета унапред и независно од познавања имовинских прилика и платежних способности клијента, одобрава или уговара бесплатан рад геодетске организације или другу врсту попушта.

Није у супротности са правилима Кодекса када Геодета:

- из обзира према имовинским приликама клијента, наплату награде прилагоди његовим платежним способностима, било тако што ће прихватити исплату у делимичном износу било тако што ће се, уколико се клијент налази у изразитом сиромаштву, награде одрећи;
- не тражи награду за рад у корист супружника, деце или родитеља покојног Геодете;
- изузетно, уместо награде и накнаде трошкова у новцу, у циљу намирења потраживања, од клијента прими вредности друге врсте, под условом да му сам клијент понуди овакав начин раздужења, да предате вредности нису потцењене и да замена испуњења не садржи елементе искоришћавања тешког положаја клијента и не нарушава углед геодетске струке.

Одлуку да поступи на један од горе поменутих начина Геодета не сме да донесе олако, без неопходних провера, нити са циљем да постигне пословни престиж, прибегне нелојалној конкуренцији или изазове утисак рекламе.

6. МЕЋУСОБНИ ОДНОСИ ГЕОДЕТА

Међусобни однос Геодета треба да изражава уважавање саме геодетске струке.

Интереси професионалне сарадње и колегијалности препоручују Геодети:

- да са другим Геодетом размењује стручна знања и мишљења;
- да другом Геодети пружи затражену стручну помоћ, осим ако ова знатно прелази меру уобичајене размене знања и мишљења.

Обавеза да осујети или отклони спорове и поремећене односе са другим Геодетом, налажу Геодети:

- да поремећене односе настоји да поправи;
- да не дозволи да поремећени односи дођу до изражаја пред било којим трећим лицем;
- да увек када то допуштају околности, одмерено и обазриво, без присуства трећих лица, укаже колеги на поступке који су супротни Закону, Статуту или Кодексу;
- да дисциплинску или другу пријаву против колеге поднесе само ако покушаји и добронамерна указивања нису дали резултата или ако је кршење Закона, Статута и Кодекса тако озбиљно, очигледно, безобзирно или истрајно, да његове последице не

трпе одлагање, нити би мирним путем, или било каквим добронамерним указивањем, могле бити отклоњене.

7. ГЕОДЕТА И "ГЕОУДРУЖЕЊЕ"

УГОС "Геоудружење" је средиште заштите геодетске професије и остваривања статусних права геодетских организација које су његови чланови.

У односу према УГОС "Геоудружењу, Геодета је дужан:

- да се опходи са пристојношћу и са уважавањем његовог угледа и интегритета;
- да поштује и извршава одлуке његових органа;
- да благовремено и у потпуности испуњава своје материјалне обавезе;
- да благовремено пријави све промене и послове, који подлежу његовој евиденцији и контроли;
- да се одазове на позив, дође на разговор и без одлагања одговори на писмено обраћање његових надлежних органа;
- да у службеном саобраћању износи истините податке;
- да достави тражене исправе и пружи тражена објашњења, осим ако би тиме повредио обавезу чувања професионалне тајне;
- да положај у његовим органима и радним телима не користи у сврху рекламе, а обавезе које из тог положаја произилазе извршава савесно, стручно и благовремено.

Геодета треба да учествује у раду Скупштине и других отворених састанака у УГОС "Геоудружењу, да без оправданог разлога не одбија избор и именовање у органе и радна тела УГОС "Геоудружења" и да својим предлозима и другим видовима сарадње, доприноси остваривању циљева и задатака УГОС "Геоудружења".

8. ГЕОДЕТА И ОРГАНИ ДРЖАВНЕ ВЛАСТИ

Основно правило

Односом према органима власти Геодета изражава уважавање начела законитости и уважавање сопственог позива, као равноправног чиниоца друштвеног система.

Међусобно уважавање

Према органима власти Геодета треба да се опходи одмерено и уљудно, настојећи да обезбеди исто такво опхођење представника ових органа према себи.

Уважавање органа власти Геодета испољава, између осталог, и начином на који се у службеним контактима изражава, понаша и одева.

Критике упућене органима власти не смеју да буду саопштене на увредљив, подругљив или потцењивачки начин.

Забрана злоупотребе

Супротно је правилима Кодекса када Геодета:

- утиче на ток поступка и одлуку органа власти непрофесионалним средствима, тако што се обраћа установама и лицима који се не смеју уплитати у расправљање и одлучивање, или тако што на други начин чини или подстиче недозвољене притиске;
- личне пријатељске односе са представницима органа власти испољава пред клијентом, или пред овим лицима ствара привид таквих односа;
- неповољан ток и исход поступка пред органима власти правда приписивањем корупције и других видова злоупотребе представницима органа власти, или подржава такво уверење свог клијента, осим ако он или његов клијент располажу доказима који би их обавезивали на подношење кривичне или дисциплинске пријаве.

V. ПРЕЛАЗНА И ЗАВРШНА ПРАВИЛА

Иницијативу за измене и допуне Кодекса покреће Управни одбор УГОС "Геоудружења".

Скупштина УГОС "Геоудружења" усваја предлог одлуке о изменама и допунама Кодекса већином гласова од укупног броја чланова УГОС "Геоудружења".

Овај Кодекс ступа на снагу у року од 8 дана од дана објављивања на интернет страници УГОС "Геоудружења".

У Београду, 11.05.2024.г.

Удружење" геодетских организација Србије

Василије Турић, дипл.инж.геод.
Председник